



PUTKI- NOTKO

JOEL
LEHTONEN

Joel Lehtonen

Putkinotko

SAGA Egmont

Putkinotko

Cover illustration: Shutterstock

Copyright © 1920, 2026 Joel Lehtonen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727350431

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Ensimmäinen luku

Savon eteläosassa, lähellä Karjalan heimon asuinseutujen rajaa, on kaunis ja karu paikkakunta. Saimaa, joskus muualla leveä ja vapaa, supistuu siellä ahtaiden maisemien väliin, niin että ainoastaan harvoin saattaa nähdä ulapalla sellaisen kohdan, jossa silmä ei tapaa missään toista rantaa: vedenkalvo yhtyy siintävään avaruuteen aivan kuin merellä. Yleensä ovat tuon suuren sisäjärven selät täällä pienukuisia, peninkulman taikka parin, kolmen pituisia. Leveydeltään ovat ne välistä tuskin neljää kilometriä, ja kun lukuisat saaret ja niemet vielä kaventavat niitä paikoittain, näyttävät ne joskus suorastaan joelta tahi kosken suvannolta.

Rannat ovat kolkon karuja, melkein pä pienoiseen hirvittävyteen asti. Tuossa, aina tyynenä pysyvän rotkolahden perukassa, joka jatkuu niin kapeana salmena, että siitä tuskin saadaan vene kiskotuksi väkivallalla läpi, jos tahdotaan oikaista jonkin niemen ympäri vievä reitti, nousevat jyrkät kallioseinät tuuheasta kaislikosta. Niistä seinistä puskee esille monenmuotoisia, kummallisia kivilohkareita, harmaita ja sammaltuneita, milloin neliskulmai-

sia ja irtonaisilta näyttäviä, milloin ikäänkuin kiintonaaisia hyllyjä tahi portaita. Paikoittain ovat ne pykämät niin vähäisiä, että ihminen saattaa ainoastaan vaivalla nousta niitä myöten metsäisen kukkulan harjalle, mutta ei mitenkään laitumelle laskettu karja. Näillä jyrkillä ja louhisilla rinteillä kasvaa koivu hoikkana ja kituvana, kun se taas alempana, sellaisissa paikoissa, minne halkokauppiaiden rekien on melkein mahdoton päästä, nousee mahtavaksi jättiläiseksi. Koivun toverina näkee usein alakulosesti nuokkuvan pihlajan, mutta tavallisimmin petäjän: louhikopetäjän sitä vääristyneemmän kuta jyrkemmällä rinteellä se kasvaa. Tuolla törröttää parin petäjän latva kuivuneena ja tummana puikkona. Tuossa on jälleen tuuli vääntänyt puun vinoon. Toisaalla se on kaatanut yhden sillä tavoin, että juurakko kuumottaa mustana rykelmänä pystyssä ja huippu on heittänyt vuoren hyllyltä suoraan syvyyttä kohti, riippuen puolittain ilmassa.

Ja kuitenkin vaivainen petäjä elää.

Kun käyräkokkainen sisämaanvene on solunut läpi jostakin kapeasta salmesta, voi soutaja kääntyä sekä oikealle että vasemmalle, sillä salmia ja lahtia on joka puolella. Outo ei löytäisi noissa sokkeloissa minnekään. Mutta se, joka tuntee väylät ja pyrkii tätä oikotietä järven aukealle, joutuu sinne kiertelemällä, pitkin lammen tapaisia leveämpiä paikkoja, joissa vesi välkkyi vihertävänä ja hopeisin viiruin ja joissa silloin tällöin pulahtaa kala lumpeiden seassa.

Tuolla on ulapalle vievä syvä laivareitti. Sen käänteessä paistaa valkeaksi kalkittu kummeli taikka pienen pieni vilkkumajakka, sylen korkuinen, punaisine ja sinisine lyhdynlaseineen. Pian joudutaan ulapalle. Se näyttää matalarantaiselta, sillä vastapäiset mantereet ja saaret ovat toki peninkulman päässä, joskin ovat melkein yhtä korkeat kuin tällä puolella. Ulappa avautuu eteen

uuden niemen takaa, joka nousee syvyydestä jyrkkänä kuin seinä, hyvin kymmenenkin sylvä korkeana. Tuossa seinässä ei ole minikäänlaisia hyllyjä eikä lokeroita. Sen juurella vedessä asuu paikoin ainainen varjo. Auringonsäteet eivät koskaan pääse sinne syvyyksiin. Ja vuoren huipulla, humisevassa hongikossa, viheltävät haukat.

Tuolla näkyy kapean ja kaislaisen salmen toisella reunalla omituisia, suuria kiviä rannalla. Aivan veden äyräällä. Joku niistä muistuttaa istuvaa sammakkoa. Ja yksi on muodoltaan ikäänkuin hevosen pää, eräältä taholta nähtynä: turpa kurottautuu juomaan pienestä poukamasta.

Tällaiset ovat Kenkkuinniemen rannikot.

Entä sisämaa?

Sinne ei oikeastaan kulje mitään teitä, vaan pelkästään niin huonoja polkuja, että karjan on vaikea siellä liikkua, noilla vuorilla kipeävillä ja heti taas rotkoihin syöksyvillä poluilla, etsiesään hengenvaaralla louhikoista niukkaa ruohoa. Tämä sisämaa on melkein yhtä karua kuin rannikko. Taloja on harvassa, ja niitäkin erottavat toisistaan ainaiset vesien taikka mäkien solat, lahdet ja puolittain umpeen sammaltuneet lammet. Kylistä siinä mielessä kuin edes muualla näillä Saimaan pienikyläisillä seuduilla ei voi puhua. Harvalla taloista on mainittavan laajalti hyväpohjaista maata pelloksi ja kiitettävän leveältä reheviä alanteita niityksi.

Maan karuudesta ja vesien esteistä johtuneekin osaltaan, että tällaisella seudulla saattaa tavata kansaa, joka on, paitsi yleensä köyhää, joskus siinä määrin kehitymätöntä, saamatonta, itsepinntaisen kulmikasta ja taikauskoistakin, että mieleen johtuu melkeinpä kaikkein alkeellisin metsäläisyys. Ja tämä seikka on sitä merkillisempi, kun sivistyskeskusta, kaupunki, on ainoastaan peninkulman päässä.

Mutta kaunista on se karu paikkakunta. Kaunista syksylläkin, milloin ei sada päivät pääksytysten ja sulje ihmistä katon alle, ahdistavaan harmauteen. Tai jos ei myrskyä niin, että järvet ovat yhtä valkeaa kuohujen hyppimistä ja kiehumista kallioiden kärjillä, joten ei usein viikkoon pääse kulkemaan minnekään, tuota ainoaa helpompaa tietä, vettä, pitkin. Mutta toista on tyyninä syyspäivinä, hiljaisina ja syksyisesti utuisina. Kauniit ovat silloin kalpeansiniset järvet. Niiden takaa kuultavat keltaiset koivut jo harmaaseen vivahtavilta vaaroilta. Mutta lahtien louhisilla rannoilla paistavat haapojen lehdet mustanpuhuvasti punaisina kuin villein veri.

Syksyiltoina auringonlaskussa kiiltävät sulkapetäjien kyljet kuin ohuet veriviirut, joltakin metsäiseltä töyryltä, joka kohooa laaksosta. Ja koivuissa käy suruinen ja viluinen suhina.

Työhemmin, yön pimetessä, ovat niemet painuneet mustaan varjoon, mutta kajastus hohtaa kauan keltaisena taivaanrannalta, näyttäen nuo niemet varjokuvina, synkkinä ja uneksivina.

Talvella, keskellä lunta ja pakkasta, on erämaisia kuutamoita. Metsä paistaa huikaisevan valkeana lumessaan, joka säkenöi ja kiiluu. Kaikki on hiljaista. Vain ketut etäällä äännähtelevät. Ja tähdet välkkyvät.

Tulee kevät. Jäät ovat lähteneet vesistä. Valaistus on kuin kultaa: maat ja ilmat täynnä ikäänkuin värisevää kultatomua. Järven ulapoilla on valon loisto monistunut tuhatkertaiseksi. Saaret ja niemet verhoutuvat siniseen autereeseen.

Milloin voisi unohtaa keväistä iltaa siellä, viluista iltahämärää noilla salmilla? Laineet tulevat lepoon asettuen etäisiltä seliltä, joiden takana hulmuaa rusko taivaalla monen värisenä, synkkien pilvien alta metallisesti punaisena. Taivaan tuokion kestävä väri-leikki, nuo hattarattomat läikät, joista ei tiedä, ovatko ne sinisiä

tai vihreitä, kuvastuu vesissä vielä itseäänkin epätodempana ja hämäämpänä.

Jos sydänkesällä kiipeilee siellä metsäisillä kukkuloilla, niin voi joutua jollekin kummulle, mistä näkee pitkälle lahdelle, ja silloin hämmästyttävä ja huikaistuu. Niin kaunis saattaa se lahti olla, niin lämpöisen sininen väriltään, ja loistava ja riemukas, ettei melkein usko silmiään! Järviseutujen ihanuutta!... Illalla, kun aurinko on mennyt mailleen kauas ulapan ja kyläisten vaarojen taakse, huomaa järven, jos siellä soutelee, sinisen harmaaksi: himmeän sinertäväksi, ikäänkuin syreeninkukalle vivahtavaksi. Kaukaa ohitsekulkevan laivan mainingit pyörivät sileinä ja kiiltävinä. Niissä heijastuvat kaikki taivaan värit, joissa tuhkansinervä on kuitenkin valtavärinä.

Toinen luku

Suuren ulapan rannalla näkee soutaja tai laivalla matkustava siellä lahden poukamassa joukon pieniä ja harmaita rakennuksia. Jos on tuulinen ilma, hyrskyävät aallot lahden suussa ja kokoavat vaahtoa hietikkoon sen pohjaan, sillä lahti on avonainen suoraan ulapalle päin. Mutta tyynellä ilmalla karehtivat laineet lempeästi ja leikitellen noilla rannoilla, haapojen varjossa.

Lahden toisella reunalla näkyy kaislikossa muutamia kellertäviä katiskoita.

Rakennukset ovat rinteellä, hiukan ylempänä rantaäyrästä. Ne on kyhätty epäjärjestykseen, mikä millekin kalliolle. Jotkut niistä ovat niin harmaita, että ne erottaa juuri parhaiksi taustana olevista puuttomista louhista, jotkut taas mustia, surullisen tai suorastaan kolkon näköisiä, varsinkin päärakennus: mökki, jossa on vihertäväksi naavettunut katto.

Mökissä ammottaa oviaukko, jossa ei ole ovea. Neliruutuiset ikkunat ovat vinossa mikä oikealle, mikä vasemmalle. Ja ympäryslaudoitus on niistä osittain ravissut pois.

Korkea koivu kasvaa mökin nurkalla. Sen juurella on kumpu, perunakuoppa.

Mökin edustalla on neliskulmainen pihamaa, saunakukkia kasvava, toisesta reunasta perunamaaksi kynnetty nurmikko. Piha suippenee rantaan päin niin, että rantaveräjän viereen istutettu humalisto rajoittaa suureksi osaksi sen alareunan.

Piha-aitauksen sisällä on vielä pari pientä aittaa. Ja toisen aitan takana joku koju, joka nyyköttää kallellaan.

Rannempänä on läävä, notkalleen painuneine kattoineen, sikolätti ja muutamia harmaita korsuja. Lähimpänä rannalla sauna.

Lahden matalammalla puolella näkyy nuottakota, jossa ei ole nuottaa, vaan ainoastaan kasassa verkkoja sekä pajuista ja pärekonteista tekaistuja mertoja.

Mutta erillään muista rakennuksista, ylhäällä kalliolla, on musta riihi.

Koko rakennusryhmä on alakuloisen, jopa melkein vihamielisen näköinen.

Mutta jos soutaja on tullut maihin ja nousee rannalta karjakuja ja katselee ympärilleen mökin kulmalta tai riihikalliolta, niin saa paikka lempeämmän sävyn ja rehevämmän muodon. Kallioiden takana rinteellä on pieniä peltoläiskiä, joilla kasvaa viljaa. Viljan keskeltä kohoaa kallioita ja vielä runsaammin kivistä kasattuja raunioita vattupensaineen ja loistavine horsmineen. Peltojen pientareet ovat nurmea, missä kohdin ei kasva leveitä pihlajia tai pehmeästi nuokkuvia tuomia.

Peltoja alempana mökin takalistolla on pitkä ja kapea luonnonniitty. Siellä versoo pajupehkoja ja suopursuja, heikossa ruohossa ja punaisessa karhunsammaleessa.

Mutta runsaasti on varsinkin korkeita putkia.

Niityn ojat kiiluvat täynnä mustaa ja mutaista vettä, sillä niitty

päätyy syvään lampeen, joka paikoittain katoaa vaaleain pajujen ja raitojen kätköön, toisin paikoin jälleen aukeaa näkyviin kuin mikäkin joki, loitoten komeasti kaartuvana ja kuvastaen vastapäistä louhirinnettä.

Tältä mantereen ja sisälaakson puolelta näyttää Putkinotkon paikka kesäisin melkoisen vehmaalta ja kodikkaalta.

Mutta mikä rakennus pilkottaa laivareitille vielä tuolta toisen lahden perukasta, koivikosta? Punertava se on ja korkea. Siinä on lahdelle ja etelää kohti parveke ylhäällä. Ja alakerrassa pylväskuisti. Sen ikkunoissa on uutimet, sen seinämällä syreenipensaita. Ja sen edustalla töröttää paljon kuivuneita omenapuita. Lahteen aleneva rinne on nurmikkoa, kauniisti kiemurtavine polkuineen ja runsaine putkineen. Suurin polku tuo rannalle venelaiturille ja saunan luokse.

Sehän on Aapeli Muttisen huvila.

Ja mökki on Putkinotkon huvilatilan vuokralaisen, Käkriäisen asunto.

Kolmas luku

On varhainen aamu, heinäkuun viimeisinä päivinä. Mökin pihalla on hiljaista. Ainoastaan pääskysel, jotka lentelevät aitan päätyyn naulatun viiritangon ympärillä, ääntelevät terävästi. Ja pari leppälintua tirahtelee mökin lahoneessa salvaimessa.

Metsistä kallioiden toiselta puolelta kuuluu rastaiden ja muiden pikkulintujen hälinää.

Pienen lahden toinen sivu on tumma, sillä aurinko, joka on kotvan sitten noussut ja paistaa kaljun mäen ylitse, ei sinne käy. Rannalla läpisevät haavat aamuviulisesti. Ja vedestä nousee usvaa. Rannan penkereellä kasvavat heinämattoja hohtavat paksussa ja kylmässä kasteessa.

Jos kuka tulisi rannalta pihalle, seisoi siinä, ihailisi ulapan heräävää kauneutta ja nousisi mökin nurkalla kasvavan koivun luokse, jonka latvapuoli paistaa aamun kellassa, ja katselisi mäeltä lammelle, sen rinteelle ja niitylle päin, niin näkisi hän paikan sillä taholla vieläkin kauniimpana kuin järven puolelta. Mykevät peltokumpareet, joilla kasvaa millä rehevää perunaa, millä kellastu-

vaa ruista tai pehmeää kauraa taikka sitäkin vihreämpää ja välkkyvää ohraa, luovat painannekohdissaan tummia varjoja koko pieneen peltoaukeamaan. Niityillä ovat raitojen, tuomien ja pihlajien varjot suunnattoman pitkiksi venyneitä. Ne ulottuvat monen saran ylitse. Laihasta heinikosta on osa jo katkeillut viikatteen edessä ja levännyt yötään karheille unohdettuna. Mutta nopeasti lyhenevät puiden varjot auringon rientäessä korkeammalle. Ilma lammin rannalla loistaa sinisenä ja punertavana usvien yläpuolella. Lampi huuruaa moninverroin sakeammin kuin järvi. Siinä väkevästi sinisessä ilmassa välkähtelevät auringon selkeät säteet kuin mitkään kiiltävät teräslangat. Lammen kalvolla syntyy siellä täällä hopeisia renkaita, joiden piirit laajenevat ulottumaan yli koko lammen. Ne renkaat tyyntyvät ja hälvenevät. Mutta uusia tulee jälleen, pieniä ja selväpiirteisiä, kun kalat pulahtelevat ulpukkain ja lumpeiden keskellä.

Mökin pihalla ei vielä liiku ketään.

Nyt alkaa rannalta, ulkorakennuksilta päin, kuulua hiljaista ja kimeää määkymistä. Se on pienen vuonan, joka mäkättää vapisevalla äänellä emolleen, hämärässä kujassa läävän ja tallin välissä. Kujan lautaovet on pönkitetty ulkoa kiinni puoleksi veistetyllä ja karjapihassa tahrautuneella hirrellä.

Tämän mäkätysten kuulee erinomaisesti mökin koira, siellä lintujen jälkeen ensimmäiseksi heräävä olento. Sen nimi on Hurja, joskaan nimi ei aivan vastaa sen luonnetta. Se on maannut tapansa mukaan yönsä mökin rappeutuneiden portaiden alla. Nyt se vavahtaa, kun tuo hiljainen ja valittava ääni sattuu sen korvaan. Se avaa pimennossa tihruiset silmänsä ja nostaa nopeasti takkuista päätänsä. Sen mielessä herää kuva karitsasta: kuinka se pieni lammas hoippuu pitkillä ja pakoon pääsemättömillä jaloillaan sitä puolustavan emälampaan takana. Mutta nopealla liik-

keellä saisi Hurja sen ehkä kiinni, aivan kuin Hurja on joskus metsässä tavannut kivenkolosta jäniksen pojankin, syönyt sitä louhikossa täydessä rauhassa lapsilta ja varsinkin kissalta, joka kärkeä aina hänen saaliitaan, kärkeä hänen myyriäänkin, saati sitten jäniksiä. Ja puolen päivää jänistä syötyään on Hurja kantanut sen pyöreän ja verisen pään näytteeksi kotiin, se on ollut komea metsästyksen tulos, ja Hurja niin kylläinen, ettei se ole tullut pariin päivään tietämään ruokaa muulta perheeltä. Eivätkä ne perheen ateriat aina ole kovinkaan runsaita. Niinpä onkin Hurja tottunut pienestä asti syömään paitsi joskus jäniksen yksinpä päästäisiäkkin, kissalle kelpaamattomia. Niitäpä se ajaa ja kaivelee useasti perunamaan vaoista, touhuten lammenpuolisella rinteellä niin että selkä ja häntä vain vilahtelevat perunanvarsien keskeltä. Ja sitten se tulee takaisin pihalle lyhyet jalat juurta myöten mullassa ja laiha selkäkin rupaa täynnä.

Nyt saa pieni vuona Hurjan pistäytymään nopeasti portaiden alta ja nuuskimaan ilmaa kuonollaan, jonka kärki on mustanvärinen. Tuonne alas läävälle se nuuskii. Se aikoo jo lähteä sinne juoksemaan. Se kohottaa pystykorviaan.

Mutta silloin kuuluu saunalta kolahdus, ja Hurja näkee saunan ovesta ilmestyvän jonkun mökin väestä. Se tunteeikin ilmestyjän mökin emännäksi, vaikka se onkin huononäköinen, joten kirja-kauppias Muttinen sanoi kerran, kun se haukkui häntä villitysti mökin töyryltä, että se tarvitsisi päähänsä sankalasis erottaakseen, vihamies vai tuttavako taloon on tulossa. Se sana oli lapsista hauska, samoin kuin aina on hauskaa, että Hurja osaa haukkua.

Sitten muistaa Hurja epäselvästi seuraavan seikan: äskettäin, silloin, kun tuo heikolla kurkulla äännelevä eläin ilmestyi tänne, ja aina myöhemminkin on emäntä ollut Hurjalle kova, jos se on tahatonut sitä eläintä ahdistella. Sillä Hurja on ajatellut sellaisen syö-

mistäkin. Nyt pysähtyy Hurja yhtäkkiä pihalla, tuskin nähtyänsä emännän rannalla saunan edustalla. Emäntä liikkuu alaveräjää kohti, Hurja pyörähtää selin ja lähtee ryömimään vatsa maata vasten. Mutta kun sille ei karjaista, emäntä kun näet ei ole sen aikeita huomannutkaan, niin se kääntyy jälleen ja alkaa heilutella häntäänsä. Heiluttaa sitä pari kertaa. Sitten se näkee, ettei siitäkään välitetä. Silloin laskee se valkean häntänsä, katselee hiukan ympärilleen ja painuu vielä takaisin portaiden alle, ensin vähäisen seinänviertä vesitettyään ja pureskeltuaan ruohonlatvoja.

Sinne asettuu Hurja huokaisten. Portaiden koloon ovat lapset koonneet kesän alussa sille ja itselleenkin heiniä, joilla on hyvä maata aamukylmässä, sillä ne eivät ole vielä niin kirppuisiakaan kuin talvella siellä olleet heinät. Hurja huokaisee ja painaa tihruiset silmänsä umpeen.

Neljäs luku

Emäntä seisoo karjapihalla kalliolla, keskellä lastuja, risunjätteitä ja lehmänjalkia. Hän seisoo kumarassa ja veltosti harallaan riippuvin käsivarsin. Saunassa, josta hänkin on tullut nukkumasta, nukkuu vielä koko Käkriäisen muu perhe, mies ja kymmenen lasta, jopa lisäksi miehen vanha anoppi, tullut tapansa mukaan muutamiksi kesäviikoiksi tänne oleksimaan. Saunassa niin ah- taassa, että kukin seinä täyttänee parin sylen mitan. Siellä on heitä ollut yöllä kolmetoista henkeä, seitsemänkymmenen ikäisestä pienimpään asti, joka on syntynyt kevättalvella samaisessa saunassa, kitkerän savun keskellä, tuiskun kohistessa ympärillä, minkään kylänakan auttamatta äitiä, sillä hän on tottunut tekemään yksinään nämä ituisensa.

Mutta onhan mökki runsaasti isompi saunaa! Tuvassa on neljä ikkunaa, kaksi päädyssä ja yksi kummassakin sivuseinässä. Miksi ovat siis Käkriäiset sulloutuneet kaikki pieneen saunaan? Onko tuvassa, mustankiiltävien seinien raoissa ja penkkien halkeamissa, niin runsaasti luteita, ettei uni tulisi siellä aikuistenkaan ja

nahkaltaan karaistuneempien silmään ja että lapset siellä inahteilisivat sen kiusan tähden kaiken yötä keskellä untaan, heittelehtisivät rauhattomasti lavereillaan ja vongahtaisivat tuon tuostakin parkaisevaan itkuun? Ja raapisivat itseään raivoisasti. Kyllä, tosinhan on niitä punaniskaisia elukoita tuvassa, ja ruskeaniskaisiakin on muutama. Mutta juuri samoin ja vielä enemmän on niitä täällä kaiken kesää asutussa ja viidesti viikossa lämmitetyssä kyllyssäkin, josta nyt kuuluu selvästi miehenkurkun jyrisevä kuorsaus ja jonkun pienokaisen aamu-uninen itkun yninä: ”Yy-yy-yy-yyh”. Yninä vaikenee jälleen. Lapsi on nukahtanut uudestaan aamun hiljaisuudessa. Ja järven selkä sohisee yhä aamu-unisesti.

Kas, nyt vasta alkaa mökissä kanakin laulaa.

Kana eikä kukko.

Vanha ja valkeapilkkuinen kana, mökin ainoa. Ei täällä ole ollut kukkoa siitä saakka kuin kettu eräänä kesänä sieppasi Käkriäisen oman hoidokin, komean ja punaisen kukon, vei juuri tuosta saunan nurkalta, vaanittuaan sitä tupakka-aitauksen takaa. Se aitaus! Niinkuin silloinkin kasvaa siinä, saunan päässä, nyt mökin isännän tuuheaa ja lihavalehtistä tupakkaa, parhainta koko Kenkuinniemen paikkeilla, sanoo Käkriäinen. Ja parhain kukkokin hänellä oli, jotta hän suuttui kovasti ketulle ja aikoi vääntää siltä niskat nurin, ja tappaakin sen uhkasi hän. Ja sen ketun tähden jätti hän sitten pois koko kanojen pitämisen, joskin myös siksi, ettei kanoista ole mihinkään, koska ne repivät nokallaan ja jaloillaan tupakkamaita. Hän ei hankkinut enää uusia kanoja, kun kettu ryösti niitä ruispeltoon ja metsään ja haukat veivät toisia ilmaan. Eikä antanut eukkonsakaan hankkia.

Nyt on kanoista ja kukoista jäljellä enää ainoastaan se yksi kana, joka laulaa aamuvirttä Putkinotkon mökillä.

Mutta tällä kertaa ei Juutas Käkriäinen muistele kettua eikä



KOTIMAISEN KIRJALLISUUDEN HUMORISTINEN KESTOKLASSIKKO

Vuokraviljelijä Juutas Käkriäinen ei tule toimeen herraskaisen vuokraisäntänsä, kirjakauppias Aapeli Muttisen kanssa. Yhtenä helteisenä kesäpäivänä Juutaksen vaimo Rosina lähtee vierailulle Savonlinnaan ja Juutas jää suunnittelemaan viinanmyyntiä kohottaakseen perheensä elintaso. Samana päivänä saapuu kuitenkin kirjakauppias Muttinen tarkastamaan tiluksiaan.

Joel Lehtonen (1881–1934) oli suomalainen kirjailija, toimittaja ja kääntäjä. *Putkinotko* on Lehtosen tunnetuin teos, joka nostettiin jo ilmestyessään merkittävimpien suomalaisten romaanien joukkoon.